

Sıkı duruş dezenflasyon sürecine bağlı olacak

Istanbul Sanayi Odası (İSO) aylık toplantısına katılan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Fatih Karahan, para politikasındaki sıkı duruşlarını, dezenflasyonun devamını sağlayacak şekilde sürdüreceklerini söyledi.

YILSONU HEDEFİ YÜZDE 44

Karahan, dezenflasyon sürecinin devam ettiğini kaydederek, "Tüketici enflasyonu ekimde yüzde 48.6'ya gerileyerek, mayıs ayındaki tepe noktasına kıyasla önemli miktarda düştü. Yıl sonunda enflasyonun yüzde 44'e düşmesini bekliyoruz" ifadelerini kullandı. Enflasyonun ana eğiliminin öngörülerinden yavaş olsa da iyileştiğini dile getiren Karahan, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bu gelişmede düşük seyreden temel mal enflasyonu

yamında iyileşme sinyallerinin belirginleştiği hizmetler sektörü enflasyonu da rol oynuyor. Yaz aylarında baz etkisiyle hızlı düşen enflasyon, önümüzdeki dönemde aylık enflasyondaki iyileşmeyle düşmeye devam edecek. 2025 sonunda ise enflasyonu yüzde 21'e indirmeyi hedefliyoruz. Makroekonomik göstergeler dezenflasyon süreciyle uyumlu ilerliyor. İç talep yavaşlamaya devam ederek enflasyondaki düşüşü destekleyici seviyelere geldi. Enflasyon beklentilerinde ve fiyatlama davranışlarında iyileşme eğilimi görüyoruz. Beklentilerin seyrini ve fiyatlama davranışlarını yakından izliyoruz."

Karahan, hizmet enflasyonunda iyileşmeye dair sinyallerin belirginleştiğini, kira dışındaki kısımda daha belirgin

olmak üzere, kademeli bir iyileşme izlediklerini belirtti. "Kira dışındaki hizmetlerde fiyat artışları kademeli olarak zayıflamaktadır" diyen Karahan, hizmet fiyatları dinamiklerine kira ve kira dışı şeklinde bakmanın daha sağlıklı olduğunu değerlendirdiklerini vurguladı.

KIRA HARİÇ YAVAŞLAMA

Kiraların, deprem, kentsel dönüşüm, kira artış sınırlaması gibi nedenlerle, diğer hizmet kalemlerinden ayrı ele alınması gereken ve yapısal boyutu da olan bir husus olduğunu ifade eden Karahan, "Bu saydığımız nedenlerle kira enflasyonundaki ataletin öngörülerimizden yüksek olduğunu değerlendirmekle beraber, kira hariç hizmetlerin daha belirgin yavaşladığını görüyoruz" diye konuştu.

Muhalefet erken seçim istiyorsa...

İşler iyi gidecek görüntüsü almıştır. Dün CHP Genel Başkanı **Özgür Özel**'in "**derhal erken seçim**" açıklaması, Cumhurbaşkanı **Recep Tayyip Erdoğan**'ın MHP Lideri Devlet Bahçeli'nin açıklamalarını teyit etmesinden;

Hazine Maliye Bakanı **Mehmet Şimşek**'in "**Enflasyonda düşüş 2025 yılında güçlü şekilde devam edecek**" açıklamasından;

Merkez Bankası Başkanı Fatih Karahan'ın, "**2025 sonunda yüzde 21'i hedefliyoruz. Son çeyrekte kira enflasyonu da yavaşlayacak**" bilgilendirmesinden;

ISO Başkanı Erdal Bahçivan'ın, "**ekonomideki sıkıntıların aşılması noktasında çok değerli bir süreçten geçiyoruz. Disiplini elden bırakmamalıyız**" açıklamasından sonra geldi.

★★★

Türkiye ekonomideki sorunları aşma yolunda "**sonuçları öngörebilme**" aşamasına geliyor.

Daha fazlası için sonuçları görmeye başlaması olacak.

Bunun için gelecek 4 ayın büyük önemi var.

AK Parti'nin ilk hedefi, mayısa kadar ekonomide iyiyeye gidişi ve aynı sıralarda yapacağı parti kongresinde

de "**yenilenme**"yi ortaya koymak. Ekonomi ve siyasetin rüzgarını birleştirmek...

★★★

Ve aynı süre içinde, "**sırtını terör örgütüne yaslayan**" siyasetin "**Türkiye siyaseti**"ne dönüşümü için "**samimi çabasını**" halka iyice göstermek istiyor.

Milli birliği güçlendirmek ve "**Terörsüz Türkiye**" hedefi için daha güçlü bir süreç olacak gibi...

Bununla birlikte, örgüte yaslanmak veya örgütün terör yapma çabalarına karşı hukuki ve askeri uygulamaları sürdürmeye de kararlı.

Zira son açıklamaların 'terörle ve terör yandaşlığıyla mücadelede duraklama, geri adım, boşluk' olarak anlaşılması gerekiyor.

O yüzden, mücadelenin devamının "**Yeni ortamı bozacağı**" gibi bir endişe de yok.

★★★

CHP ise bütün bunları bir 'risk'

olarak görüyor.

Zira ekonomideki kırılma ve seçimde görülen AK Parti'ye yönelik tepki CHP'ye yaramıştı.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** da bu durumu çarşamba günü AK Parti TBMM Grubu toplantısında 'özeleştir'i olarak dile getirmişti.

CHP için ikinci önemli risk ise MHP Lideri **Bahçeli**'nin, terörün bitirilmesi adına DEM Parti'ye açtığı pencere ve **Erdoğan**'ın da bunu "**Cumhur İttifakı'nın ortak politikası**" olarak nitelmesi.

Son Cumhurbaşkanlığı seçimi ve iki yerel seçimde CHP'nin DEM Parti ile "**siyasi paylaşım**"a dayalı ittifakı için bu da "**risk**" olarak görülüyor.

DEM Parti'nin son tahlilde Cumhur İttifakı'na destek vermeyeceği, ancak HDP/DEM Parti seçiminin önemli bir kısmının daha önce oy verdiği **Erdoğan**'a yeniden yüzünü dönebileceği değerlendiriliyor.

Ve gerçekte de bu yönde bir eğilim görülmeye başlandı bile.

★★★

Netice;

Muhalefet ne zaman "**zaman-sız seçim**" ister, iktidar iyi yolda demektir.

CHP'de iç bölünme için iktidara ihtiyaç yok

CHP içinde "**4 parçalı**" gruplaşma "**gerginlik**" aşamasından "**çatışma**" aşamasına geçmeye başladı.

Daha önce yazmıştım, "**Yeni medya**" oluşturma girişimleri de bunun bir parçası.

Şunu söylemeliyim;

CHP adına rol üstlenenlerin "**İktidar bizim içimizi karıştırıyor, fitne çıkarıyor**" savunmalarını dayanaksız.

CHP'de iç kavgalar için iktidarı çaba göstermesine ihtiyaç yok.

Kendi kendilerine halleniyorlar...

Bugün de olan bu...

★★★

ABB Başkanı Mansur Yavaş "**konser**" meselesini izah etmeye çabalarken nasıl çuvalladıysa, İBB Başkanı **Ekrem İmamoğlu** da "**kreş**" çarpıtmasında daha hazin bir çuvallama yaşıyor.

Her ikisinin derdini de Genel Başkan sıfatıyla **Özgür Özel** çekiyor.

Eski Genel Başkan **Kemal Kılıçdaroğlu** da, **Erdoğan**'ın geri çektiği ancak kamu davası olarak devam eden hakaret davasında, bugüne kadar geciktirdiği ifadesini "**öne çekerek**" mahkemede gösteri yaparak **Erdoğan**'ın kendisini muhatap almasını sağlamaya çalışıyor.

Ki, CHP içindeki çuvallamalar dan kendisine bir alan açabilin...

★★★

Siyasi partiler iki yolla büyür.

Ya siyaset üretir ya lider...

CHP ikisinde de başarısız...

Savaş yorgunluğu

Rusya'nın Ukrayna'yı işgal girişimiyle başlayan Rusya-Batı savaşında iki tarafı da "**yoran**" süreç artık bir "**çözüm**" dayatıyor.

İsrail'in yarattığı bölgesel sorun da yeni şartlar oluşuyor.

Şimdilik Gazzetiler, Filistinliler için umut verici bir pencere açılmış değil.

Ancak İsrail'in yaptığı soykırım ve yaydığı saldırganlık, Batı cephesinde halkların politikalarını sorgulamasına neden oldu.

Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin İsrail liderleri hakkında verdiği tutuklama kararları da önemli bir baskı yarattı.

Her iki bölgede de geleceği öngörebilmek için ABD Başkanı **Trump**'in göreve başlayacağı 20 Ocak'ı beklemek gerekiyor.

Zira her iki tarafta da durumu yaratan ABD...

★★★

Öte yandan Avrupa Birliği de hem Brüksel'deki Birlik yönetimi hem de üye ülkeler açısından bir yorgunluk ve belirsizlik içinde.

Onlar da Rusya ile bağları koparmanın getirdiği ekonomik yük ve 'enerji sorunu' nun yanısıra, savaşın Avrupa'ya sıçraması tehdidinden kurtulmak istiyorlar.

Ve onlar da Trump'ın göreve başlamasını bekliyor.

★★★

Bütün yorgunlukların içinde en "**dinç**" görünen Türkiye.

Bu aşamada, hem ekonomisini güçlendirme programı yürütüyor hem kendi içinde "**iç birliği**" güçlendirme adımları atıyor.

Hem sınır komşuları hem bölgesel komşuları ile ilişkilerini rayına oturtuyor.

Böylece hem olası krizlerin devamı veya yeni krizlere karşı güç toplanmış olacak.

Hem de olası gerginliklerin azalacağı döneme güçlü girme fırsatı yakalayacak.

Tarihi bir dönemden geçiyoruz.

ENFLASYONDA ENGEL DİRENÇ

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, “Merkez Bankası çok net olarak enflasyonu düşürme hedefi koydu. Ancak enflasyon konusunda beklentilerin olumluya dönmesinde hala bir direnç var” dedi

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Meclisi'nin kasım ayı olağan toplantısı, “Merkez Bankası Politikalarının Sanayimiz, Üretim Hayatımız ve Finansal İstikrar Açısından Önemi” ana gündemiyle Odakule Fazıl Zübü Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi. ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'in açılış konuşmasını yaptığı toplantıya, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı **Fatih Karahan** konuk olarak katılarak gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Toplantıya Şirnak Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu da katıldı.

EN YUMUŞAK KARNIMIZ

Bahçivan konuşmasında, “en yumuşak karnımız” olarak nitelediği enflasyonda Merkez Bankası'nın çok net olarak enflasyonu düşürme hedefi koyduğunu ancak enflasyonun direnç gösterdiğini vurgulayarak “Enflasyonun ana eğilimindeki iyileşme halen istenen düzeyde değil. Benzer bir durum enflasyon beklentileri için de geçerli. Özellikle de hane halkı ile reel sektörün öngörülerini, sağlıklı fiyatlamayı son derece zorlaştıran seviyelerde” dedi.

Bahçivan şöyle devam etti: “Şu bir gerçek ki toplumun düşük enflasyona olan güvenini yeniden kazanmak oldukça zorlu bir mücadeleyi gerektiriyor. Bugün ekonomide yaşanan sıkıntıların, rasyonel bir yol haritasıyla aşılması

noktasında çok ciddi ve değerli bir süreçten geçiyoruz. Herkes için her günün kıymeti var. Burada disiplini elden bırakmamalıyız. Eğer, toplumun tüm kesimleri olarak ağır bedeller ödediğimiz ve sabırla beklediğimiz bu tedaviyi, diyeti, somut verilere dayanmadan ve erken bozarsak; bütün bu fedakarlıklarımızın heba olma riski var. Yani kredibilititemizi gün be gün, sabırla toplanmaya başlamışken bunun değerini bilmeliyiz. Son bir buçuk yıldır adım adım kaybolan kredinin toplanıyor olması hafife alınmamalı. Ve değeri bilinmeli. Yani veri bazlı olmayan heyecana dayalı hareketlere geçmemek lazım” dedi. Ülkemizin orta ve uzun vadeli hedeflerine ulaşmasının yolunun eğitimden altyapıya, vergi mevzuatından hukuk sistemine kadar tüm

unsurlarıyla, nitelikli bir üretim hayatı için seferber olmasından geçtiğini söyleyen Bahçivan “Ülkemizin koşullar ne olursa olsun üretimden ve yatırımdan vazgeçme gibi bir lüksü yok. Sınırlı mali kaynaklarımızı en etkin şekilde kullanarak, üretime, teknolojiye, dijitalleşmeye ve yeşil dönüşüme odaklanmak zorundayız. Bütün sanayi sektörlerimizde bu sürece ilişkin önemli eksikler olduğu kadar, kısa sürede önemli kazanımlar sağlayabilecek fırsatlar var” dedi.

SANAYİCİLERİN 8 TALEBİ

Reeskont kredilerinin doğrudan Eximbank üzerinden kullanılmasının faydalı olacağını düşünüyor.

Reeskont kredilerinde teminat mektubu şartı kaldırılmalı veya bu konuda

bankalara bir üst limit getirilmelidir. Reeskont kredilerine uygulanan faiz düşürülerek TL kredileri daha cazip hale getirilmelidir.

Uzun zamandır gündemden kaldırılan döviz bazlı reeskont kredilerinin tekrar kullanılmasına başlaması için uygun zaman olduğunu değerlendiriyoruz.

Bağımsız denetime tabi şirketlerin TL cinsinden nakdi ticari kredi kullandırımlarında uygulanan, “10 milyon TL üzerinde döviz bulundurmama ve döviz varlıklarının aktiflerine oranının yüzde 5'i aşmama” kısıtlamaları esnetilmelidir.

İhracatçı firmalara halen yüzde 30 olan döviz bozdurulma zorunluluğu artık kaldırılmalı veya kademeli olarak azaltılmalıdır.

Kredi kullanımını kısıtlayıcı uygulamalar nedeniyle bugün sanayicilerimiz cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalabilmektedir. Bu tür düzenlemelerin büyük bir bölümü kaldırılmış olmakla birlikte halen bir kısmı geçerliliğini korumaktadır. Bu düzenlemelerin tümüyle kaldırılması gerektiği görüşüyoruz.

İhracat amacı dışında talep edilen döviz bazlı uzun vadeli krediler bankalar tarafından güçlü projelere verilmektedir. Bu doğrultuda, kredi büyümesindeki kısıtlama döviz bazlı uzun vadeli krediler için esnetilmelidir.

Enflasyon konusunda reel sektör ne kadar gerçekçi, ne kadar değil?

EKONOMİDE GÖRÜNÜM
Burak Arzova
burak.arzova@nbe.com.tr

Bu haftanın en önemli verisi şüphesiz 3.çeyrek büyüme verisi. Ancak verinin geliş tarihi benim yazımın gazetede çıktığı gün ile keşiştiği için maalesef değinmeyeceğim. Gelen verinin kompozisyonu çok önemli olacak. Geçtiğimiz dönemlerde yüksek oranda hane halkı tüketimi ile büyüyen ülke ekonomisi için bu alanın ne şekilde geliştiği ilk baktığımız alan olacak. Geçtiğimiz haftadan başlayan 'faiz indirim beklentilerinin' büyüme verisi ile Merkez Bankası üzerindeki baskıyı artırmaması muhtemel.

Bu hafta içerisinde önemli verileri de karşıladık. Bunlardan biri 'İktisadi Yönelim İstatistikleri ve Reel Kesim Güven Endeksi' iken diğeri 'Sektörel Enflasyon Beklentileri' 2024 yılı Kasım ayında İktisadi Yönelim Anketi sonuçları, imalat sanayinde faaliyet gösteren 1755 iş yerinin yanıtlarının ağırlıklandırılıp toplulaştırılmasıyla elde edilmiş. Geniş bir kesimin görüşünü yansıtmaması açısından önemli.

Reel kesim gelecek üç aydaortalama birim maliyetlerin artacağını ancak buna karşılık satışların da artacağını öngörüyor.

Şüphesiz bu beklentide asgari ücret artışının yaratacağı talep artışı beklentisi de var. Ancak hem maliyetlerin artacağına beklentisi hem de satış fiyatlarının artacağına ilişkin beklentiler, enflasyon açısından iyi haber değil.

Reel sektör temsilcileri mevcut mal stoklarında düşüş bildirirken, ihracat sipariş miktarlarında da artış bildirmişler. Bu veri **Istanbul Sanayi Odası'nın** ihracat iklim endeksi ile uyumlu. İhracat tarafında az da olsa bir kıpırdanma var gözüküyor. **Genel gördüğüne göre genel olarak yönü olumlu bir yön gözükse de hala kötümserlik hâkim.**

Gelen diğer önemli veri ise Merkez Bankası tarafından yayımlanan 'Sektörel Enflasyon Beklentileri' anketi.

Kasım 2024 'Sektörel Enflasyon Beklentileri' ne baktığımız zaman; 12 ay sonrası için piyasa katılımcılarının enflasyon beklentisi 0,2 puan azalarak 27,2 seviyesine gerilerken, reel sektör beklentileri 1,7 puan azalma göstererek yüzde 47,8 seviyesine inmiş. **Geçtiğimiz yıllara baktığımızda neredeyse nokta atışı enflasyonu bilmiş olan hane halkının enflasyon beklentileri ise Kasım'da 3,1 puan azalarak yüzde 64,1 seviyesine gerilemiş.**

Sonuçlarla ilgili yorumda bulunan Hazine ve Maliye Bakanımız, reel sektörün 12 ay sonrası için 47,8 seviyesinde enflasyon beklentisini 'Gerçekçi' bulmayarak serzenişte bulundu.

Sayın Bakan haklı olabilir. Enflasyon Reel sektörün beklentisi gibi gelmeyebilir ancak neden bu ayrışmanın olduğunu sorgulasa belki çözüm üretmek konusunda daha etkin olabilir. Ben kendisine kendimce yardımcı olmaya çalışayım.

Burada defalarca yazdım. TÜİK'in hesapladığı enflasyon konusunda

herkesin kafası karışık.

Ekonomide rasyonelleşme sözleri havalarda uçtuğu dönemden bugüne TÜİK cephesinde bir rasyonelleşme yaşanmadı. Yine daha önce söylemişim demek istemiyorum ama TÜİK'in enflasyon hesaplamasına öncelikle Merkez Bankası'nın ve Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın itiraz etmesi lazım. Yargı kararına rağmen madde fiyatlarını açıklamakta direnmek ve bölgesel enflasyonu açıklamamak, TÜİK tarafından ne kadar izahat getirilmeye çalışılırsa çalışıl-sın bir güvensizliğe sebebiyet veriyor.

Hal böyle olunca herkes kendi yaşadığı enflasyonu gerçek enflasyon olarak kabul ediyor. Halbuki hepimizin tüketim alışkanlıkları ve madde sepeti farklı, yaşadıkları yer, alışveriş yaptıkları alanlar farklı farklı.

Reel sektörde pek çok firma uzun zamandan bu yana **Istanbul Ticaret Odası'nın 'Ücretliler Geçim Endeksi'** ve 'Toptan Eşya Fiyatları' endeksini referans alıyor.

Bunu referans almayanlar TÜİK ve ENAG enflasyonunu toplayıp ikiye bölerek sepet enflasyonu alıyor.

Bunların hiçbirine itimat etmeyenler kendi gördüğünü ve yaşadığını ürettiler ve hizmetlerin fiyatlarına yansıtıyor.

Temel sebep bu ve aslında bu kadar da basit.

Sayın Bakan reel sektöre kızarken, piyasa katılımcılarına ilişkin bir çıkışı yok. Demek ki onların enflasyon beklentilerinden memnun.

Peki, kim bu piyasa katılımcıları?

Finansal Sektörü temsilen 51 kişi, reel sektörü temsilen 17 kişi bu anket anket katılmış. Sayıca çok azlar. Önceki Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu döneminde enflasyon düşecek görüşüne katılmadıkları için sayı yarı yarıya azaltılmış ve istenilen görüşü sunanlar anket kapsamında kalmıştı. Bunlar hala burada mı ya da enflasyona ilişkin kim hangi görüşü sunuyor bilemiyoruz. Bu tarafta bir şeffaflık yok.

Örneğin Bloomberg'ün yaptığı anketlerde kim hangi kurum adına hangi görüşü sunuyor şeffaf olarak görülürken, burada buna rastlamıyoruz. Hal böyle olunca kurum adına görüş bildiren kişi Merkez Bankası ve Hükümetin resmi enflasyon beklentisi ile çok ayırmak istemeyebilir.

Şurası bir gerçek ki, eğer piyasa katılımcısı olan bir kişiye aynı anda hane halkı enflasyon beklentisi de sorulsa, mevcut hane halkından çok farklı bir cevap vermeyecektir.

Hazine ve Maliye Bakanımız göreve başlarken vaat ettiği şeffaflığı, TÜİK ve Piyasa Katılımcıları üzerinden sunarsa enflasyonla mücadele konusunda çok daha etkin olunmasına önemli bir fayda sağlar.

Bir diğer konu ise Merkez Bankası'nın 'İletişim Noksanlığı'. Merkez Bankası beklentileri aşağıya bir türlü çekemiyor. Halbuki Türkiye'yi karşı karşıya getiren, iş dünyası temsilcileri ile konuşarak anlamalı ve onları ikna etmeli.

Yabancı yatırımcı getirmek için harcanan çabayı ve saatler süren basına kapalı toplantıları görüyoruz. **Çok değil, bunun yarısı bir eforla içinde beklentilerin iyileşmesi yönünde çaba gösterilebilir.**

Para Politikası Kurulu'nun daha az aktif olan üyeleri en azından bu anlamda katkı sağlayabilir.

Bunlar yapılmayıp reel sektörü 'gerçekçi' olmamakla suçlamak hiç de 'gerçekçi' değil.

ENFLASYON DÜŞECEK HALKIN YÜZÜ GÜLECEK

TCMB Başkanı Fatih Karahan, "Para politikasındaki kararlı duruşumuz yanında manşet enflasyondaki düşüşün de etkisi ile beklentilerdeki iyileşmenin devam etmesini bekliyoruz. 2025 sonunda ise enflasyonu yüzde 21'e indirmeyi hedefliyoruz. Vatandaşın sorunları bitecek" dedi...

TÜRKİYE Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Fatih Karahan, dezenflasyon sürecinin devam ettiğini belirterek, "Yaz aylarında baz etkisiyle hızlı düşen enflasyon, önümüzdeki dönemde aylık enflasyondaki iyileşmeyle düşmeye devam edecek. 2025 sonunda ise enflasyonu yüzde 21'e indirmeyi hedefliyoruz." dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisinin, "Merkez Bankası Politikalarının Sanayimiz, Üretim Hayatımız ve Finansal İstikrar Açısından Önemi" ana gündemiyle düzenlenen kasım ayı olağan toplantısında konuşan Karahan, dünyada önemli bir yorandın İstanbul **sanayisinin**, Türki-

ye'deki **sanayi** üretim ve istihdamının yaklaşık yüzde 30'unu tek başına sağladığını söyledi.

Merkez Bankası olarak reel sektörle güçlü bir iletişimlerinin bulunduğunu dile getiren Karahan, firma ve sektör temsilcileri ile yaptıkları görüşmelerle sahadan izlenimler edindiklerini, toplumsal refaha en büyük katkıyı, fiyat istikrarını sağlayarak sunacaklarının bilincinde olduklarını kaydetti.

Karahan, "Dezenflasyon sürecinin devamı ve ardından fiyat istikrarının tesis edilmesiyle öngörülebilirlik artacak. Böylece yatırım, üretim ve tüketim kararları daha uzun vadeli bir bakış açısı ile alınacak." diye konuştu. **AA**

ENFLASYONUN ANA EĞİLİMİNDE İYİLEŞME

Fatih Karahan, dezenflasyon sürecinin devam ettiğini kaydederek, "Tüketici enflasyonu ekimde yüzde 48,6'ya gerilerken, mayıs ayındaki tepе noktasına kıyasla önemli miktarda düştü. Yıl sonunda enflasyonun yüzde 44'e düşmesini bekliyoruz." ifadelerini kullandı.

Enflasyonun ana eğiliminin öngörülerinden yavaş olsa da iyileştiğini dile getiren Karahan, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bu gelişmede düşük seyreden temel mal enflasyonu yanında iyileşme sinyallerinin belirginleştiği hizmetler sektörü enflasyonu da rol

oynuyor. Yaz aylarında baz etkisiyle hızlı düşen enflasyon, önümüzdeki dönemde aylık enflasyondaki iyileşmeyle düşmeye devam edecek. 2025 sonunda ise enflasyonu yüzde 21'e indirmeyi hedefliyoruz. Makroekonomik göstergeler dezenflasyon sürecine iyimser ilerliyor. İç talep yavaşlamaya devam ederek enflasyondaki düşüşü destekleyici seviyelere geldi. Enflasyon beklentilerinde ve fiyatlama davranışlarında iyileşme eğilimi görüyoruz. Beklentilerin seyrini ve fiyatlama davranışlarını yakından izliyoruz." **AA**

"KİRA DIŞINDAKİ HİZMETLERDE FİYAT ARTIŞLARI KADEMELİ OLARAK ZAYIFLIYOR"

Fatih Karahan, çökirdek dışındaki kalan gruplara bakıldığında, üçüncü çeyrekte enerji fiyatı artışının güçlendiğini belirterek, şöyle devam etti:

"Bu gelişmede, yönetilen enerji kalemlerindeki fiyat gelişmelerinin yanı sıra maktu vergi güncellemelerinin etkileri öne çıktı. Gıda tarafında ise üçüncü çeyrekteki iyileşmenin ardından, geçici arz koşullarına bağlı olarak işlenmemiş gıda grubunda ekim ayında yüksek fiyat artışları görüldü. Bu görünüm kasım ayında da devam ediyor. Diğer taraftan, taze meyve ve sebze dışındaki gıda enflasyonu daha düşük seyrediyor. Geçmişe endeksleme eğilimli güçlü kalemler hizmet enflasyonunu yukarı çekmektedir. Hizmet enflasyonuna daha yakından bakacak olursak, üçüncü çeyrekteki yüksek seyir, dönemsel davranışla ilgili geçmişe endeksleme davranış güçlü olan ve fiyat artış sınırlarına tabi olan kira ve eğitim öncülüğünde sürdü."

Karahan, üçüncü çeyrekte hizmet enflasyonu üzerinde okula dönüştürme etkisinin belirgin olduğunu kaydederek, okula dönüşün tamamlanmasıyla bahşi geçen gruplara yönelik fiyat uyarlamasının büyük ölçüde tamamlandığını dile getirdi.

"Kira dışındaki hizmetlerde fiyat artışları kademeli olarak zayıflamaktadır." diyen Karahan, hizmet fiyatları dinamiklerine kira ve kira dışı şeklinde bakmanın daha sağlıklı olduğunu değerlendirdiklerini vurguladı.

Kiralama, deprem, kentsel dönüşüm, kira artış sınırlaması gibi nedenlerle, diğer hizmet kalemlerinden ayrı ele alınması gereken ve yapsal boyutu da olan bir husus olduğunu ifade eden Karahan, "Bu saydığımız nedenlerle kira enflasyonundaki ataletin öngörülerimizden yüksek olduğunu değerlendirmekle beraber, kira harici hizmetlerin daha belirgin yavaşladığını görüyoruz." diye konuştu. **AA**

"PARA POLİTİKASINDAKİ SIKI DURUŞUMUZU SÜRDÜRECEĞİZ"

TCMB Başkanı Karahan, para politikasındaki sıkı duruşlarını, dezenflasyonun devamını sağlayacak şekilde sürdüreceğinin altını çizerek, enflasyonun ana eğilimindeki yavaşlamanın sürdüğünü, enflasyonun ana eğilimini yakından takip ettiklerini vurguladı.

Merkez Bankası bünyesinde takip ettikleri göstergeler bir bütün olarak incelendiğinde, ekim ayında enflasyonun ana eğiliminde düşüş görüldüklerini dile getiren Karahan, bu yavaşlamanın ana eğilim göstergelerinin geneline yayıldığını, ana eğilimdeki iyileşmenin temel mal enflasyonunda devam ettiğini anlattı.

Karahan, temel mal enflasyonunun düşük seyrini koruyarak, ana eğilimdeki sıkı konusunu yavaşlamanı sürüklediğini kaydederek, hizmet enflasyonunda iyileşmeye dair sinyallerin belirginleştiğini, kira dışındaki kısımda daha belirgin olmak üzere, kademeli bir iyileşme izlediklerini belirtti. **AA**

"SANAYİ FİRMALARININ FİYATLAMA DAVRANIŞLARINDA NET BİR İYİLEŞME GÖRDÜK"

Fatih Karahan, piyasa katılımcılarının beklentilerinin görece daha düşük seviyelerde seyrettiğini belirterek, hane halkının ve fiyat yapıcı konumundaki reel sektörün enflasyon beklentilerindeki iyileşmenin de devam ettiğini söyledi.

Üretici fiyatlarının aylık artışının ilmi seyrini koruduğunu dile getiren Karahan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Üretici enflasyonu ana eğilimi ilmi seyrini koruyor. Ekim ayı itibarıyla imalat **sanayi** enflasyonunun ana eğilimi yıllıklandırıldığında yüzde 19,7 ile halihazırda yüzde 32 olan yıllık üretici enflasyonunun önemli ölçüde altında seyrediyor. Dolayısıyla, tüketici enflasyonu üzerinde üretici fiyatları kaynaklı baskıların zayıflıyor. Bu durum, TÜFE'deki mal enflasyonuna olumlu yansıyor. **Sanayi** firmalarının fiyatlama davranışlarında net bir iyileşme gördük. İmalat **sanayinde** yurt içi satış fiyat beklentileri incelendiğinde, gerek yurt içi talepte, gerekse birim maliyetinde artış bekleyen firmalar arasında fiyat artırmayı planlayanların oranı gerileme eğiliminde." Karahan, para politikasındaki kararlı duruşlarının yanında manşet enflasyondaki düşüşün de etkisiyle beklentilerdeki iyileşmenin devam etmesini beklendiklerini vurguladı. **AA**

İmalat **sanayinde** yurt içi satış fiyat beklentileri incelendiğinde, gerek yurt içi talepte, gerekse birim maliyetinde artış bekleyen firmalar arasında fiyat artırmayı planlayanların oranı gerileme eğiliminde." Karahan, para politikasındaki kararlı duruşlarının yanında manşet enflasyondaki düşüşün de etkisiyle beklentilerdeki iyileşmenin devam etmesini beklendiklerini vurguladı. **AA**

"ENFLASYON BEKLENTİLERİNDEKİ İYİLEŞME KREDİLERDEKİ İLİMLİ EĞİLİM ROL OYNUYOR"

MERKEZ Bankası Başkanı Karahan, Türk lirası ticari kredi büyümesinin aylık büyüme sınırları ve kredi talebinin uyumlu hareket ettiğini belirterek, enflasyon beklentilerindeki iyileşmenin de kredilerdeki ilmi eğilimden rol oynadığını söyledi. Yabancı para cinsli krediler tarafında ise mayısta getirdikleri aylık büyüme sınırları, temmuzda düşürdüklerini dile getiren Karahan, "Bu sınırlamaların etkisiyle yabancı para kredilerdeki büyüme, hedeflere uyumlu bir patikada seyrediyor." şeklinde konuştu.

Karahan, Türk lirası ticari kredi büyümesine bakıldığında KOBİ kredilerinin ekim ayında artarken, alternatif finansman imkanlarında kullanılabilecek büyük firma kredilerinin de daha zayıf bir görünüm izlediklerini kaydederek, yabancı para ticari kredi tarafında artışın devam ettiğini bildirdi.

Gerek Türk lirası gerekse yabancı para ticari kredi büyümesinde son dönemde KOBİ kredilerinin öne çıktığını aktaran Karahan, son yıllarda önemli uygulamalar değişiklikleriyle reeskont kredilerinin etkinliğini artırarak daha fazla sayıda firmaya reeskont kredisi kullandırıldıklarını, günlük reeskont kredi limitlerini kademeli olarak artırarak finansmanın daha erişilebilir hale getirdiklerini anlattı.

Karahan, 2018 sonunda 2 bin 100 olan reeskont kullanılan firma sayısının 2024 Kasım'da 8 bine yaklaştığını belirterek, KOBİ'lerin bu firmalar içerisindeki payının bu dönemde yüzde 38'den yüzde 83'e yükseldiğini söyledi. **AA**

Karahan, "Dezenflasyon sürecinin devam ettiğini kaydederek, sözlerini şöyle tamamladı: "Önümüzdeki dönemde makroekonomik görünümün dezenflasyon sürecine destek veremeye devam edecek. Bu kapsamda, talep koşulları, beklentiler ve fiyatlama davranışları, Türk lirasına artan güven ve maliye politikasının artan esgüdümü gibi unsurlar belirleyici olacaktır. Dezenflasyon sürecinde, enflasyonu, belirlediğimiz hedeflerle uyumlu olacak şekilde düşürmek için ne

"DEZENFLASYON SÜRECİ DEVAM EDİYOR"

TCMB Başkanı Karahan, dezenflasyon sürecinin devam ettiğini kaydederek, sözlerini şöyle tamamladı: "Önümüzdeki dönemde makroekonomik görünümün dezenflasyon sürecine destek veremeye devam edecek. Bu kapsamda, talep koşulları, beklentiler ve fiyatlama davranışları, Türk lirasına artan güven ve maliye politikasının artan esgüdümü gibi unsurlar belirleyici olacaktır. Dezenflasyon sürecinde, enflasyonu, belirlediğimiz hedeflerle uyumlu olacak şekilde düşürmek için ne

gerekliyse yapmaya devam edeceğiz. Bir kez daha altını çizmek isterim ki fiyat istikrarı, sürdürülebilir büyüme ve toplumsal refah artışları için en koşuldur. Para politikasındaki sıkı duruşumuzu fiyat istikrarı sağlanana kadar kararlılıkla sürdüreceğiz." **AA**

"KKM HESAPLARI, 38 MİLYAR DOLAR SEVİYESİNE GERİLEDİ"

Fatih Karahan, "Kararlılıkla sürdürdüğümüz sıkı parasal duruşumuz ve KKM bakiyesinin azaltılmasına yönelik uygulamaların etkisiyle Türk lirası varlıklara olan güven ve güvenin arttığını görüyoruz. 2023 Ağustos'ta 140 milyar dolara üzerine çıkan KKM hesapları, kasım ayının ortasında 38 milyar dolar seviyesine geriledi. Vadeli dolar KKM hesaplarından TL'ye geçiş oranları yıl başında yüzde 10'u seviyelerdeyken son dönemde yüzde 25'er civarında." diye konuştu.

Bu dönemde KKM hesaplarının toplam içindeki payının yüzde 26'dan yüzde 7'nin altına gerilediğini dile getiren Karahan, Türk lirası mevduatının payının ise aynı tarihlere yüzde 32'den yüzde 58'e yükseldiğini bildirdi.

Karahan, KKM bakiyesinin azalmasını Türk lirası mevduatı payını artırarak parasal aktarım mekanizmasını güçlendirdiğini ve Merkez Bankası bilançosu üzerindeki riskleri azalttığını söyledi.

Son dönemde, küresel piyasalarda risk iştahının dalgalı bir seyir izlemekte birlikte gelişmekte olan ülkelerden sormaya çıkışlarının gözlendiğini dile getiren Karahan, Türkiye'ye yönelik portföy akımlarının görece daha olumlu seyrettiğini vurguladı. **AA**

"SWAP HARİCİ NET DÖVİZ POZİSYONUMUZ 102,3 MİLYAR DOLAR İYİLEŞTİ"

Fatih Karahan, son dönemde yurt içi ve yurt dışı varlıklarının Türk lirasına olan güveninin arttığını belirterek, şu bilgileri verdi:

"Bu durum rezervlere olumlu yansıdı. 26 Mayıs 2023 ile 22 Kasım 2024 tarihleri arasında, brüt rezervler 58,2 milyar dolar artış gösterirken, swap hariç net döviz pozisyonumuz 102,3 milyar dolar iyileşti. 22 Kasım itibarıyla brüt rezerv düzeyimiz 156 milyar dolara ulaştı. Swap hariç net rezervlerimiz, yurt içinde yaptığımız TL karşılıklı döviz swapları da dahil ettiğimizde 41,8 milyar dolara yükseldi. Sıkı para politikası duruşumuz, rezervlerimizin güçlenmesini sağlayarak Türkiye'ye yönelik risk algısını iyileştirdi. Geçtiğimiz yılın mayıs ayından itibaren Türkiye'nin risk primi ve borçlanma maliyetleri önemli derecede düşüş gösterdi."

Karahan, gerileyen risk primi ve borçlanma maliyetlerinin reel sektörün yurt dışından daha uygun koşullarda borçlanmasını kolaylaştırdığını belirterek, "Sıkı para politikası duruşumuz, küresel piyasalardaki oynaklığın ülke risk primine olumsuz etkilerini sınırlıyor." dedi. **AA**

“SIKI PARA POLİTİKASI duruşumuzu sürdüreceğiz”

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Fatih Karahan, "Yıl sonunda enflasyonun yüzde 44'e düşmesini bekliyoruz. Yaz aylarında baz etkisi ile hızlı düşen enflasyon, önümüzdeki dönemde aylık enflasyondaki iyileşme ile düşmeye devam edecek. 2025 yılı sonunda ise enflasyonu yüzde 21'e indirmeyi hedefliyoruz" dedi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Fatih Karahan, İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin Kasım ayı olağan toplantısında açıklamalarda bulundu. 'Merkez Bankası Politikalarının Sanayimiz, Üretim Hayatımız ve Finansal İstikrar Açısından Önemi' ana gündemiyle gerçekleşen toplantıda konuşma yapan TCMB Başkanı Fatih Karahan, Merkez Bankası olarak reel sektörde güçlü bir iletişimlerinin bulunduğunu belirterek, "Firma ve sektör temsilcileri ile yaptığımız görüşmelerle sahadan izlenimler ediniyoruz. Toplumsal refaha en büyük katkıyı fiyat istikrarını sağlayarak sunacağımızın bilincindeyiz" dedi. Dezenflasyon sürecinin devamı ve ardından fiyat istikrarının tesis edilmesiyle ilgili öngörülebilirliğin artacağını işaret eden Karahan, "Böylece yatırım, üretim ve tüketim kararları daha uzun vadeli bir bakış açısıyla alınabilecek" şeklinde konuştu.

"Enflasyonu yüzde 21'e indirmeyi hedefliyoruz"

Dezenflasyon sürecinin devam ettiğini altını çizen Karahan, "Tüketici enflasyonu Ekim ayında yüzde 48,6 oranına gerileyerek, Mayıs ayındaki tepe noktasına kıyasla önemli miktarda düştü. Yıl sonunda enflasyonun yüzde 44'e düşmesini bekliyoruz. Enflasyonun ana eğilimi öngördüğümüzden yavaş olsa da iyileşiyor. Yaz aylarında baz etkisi ile hızlı düşen enflasyon, önümüzdeki dönemde aylık enflasyondaki iyileşme ile düşmeye devam edecek. 2025 yılı sonunda ise enflasyonu yüzde 21'e indirmeyi hedefliyoruz. Para politikamızdaki sıkı duruşumuzu dezenflasyonun devamını sağlayacak şekilde sürdüreceğiz" açıklamalarında bulundu.

"Kararlı duruşumuz düşürmeye devam edecek "

Karahan, "Para politikamızdaki kararlı duruşumuz yurtiçi talepte dengeleme, Türk lirasında reel değerlendirme ve enflasyon beklentilerindeki düzelleme vasıtasıyla aylık enflasyonun ana eğilimini düşürmeye devam edecek. Mart ayında yüzde 50'ye çıkardığımız politika faizini 8 aydır sabit tutuyoruz. Aylık enflasyonun ana eğiliminde belirgin ve kalıcı bir düşüş sağlanana ve enflasyon beklentileri öngörülen tahmin aralığına yakınsayana kadar sıkı para politikası duruşumuzu sürdüreceğiz" dedi.

"Türk lirası varlıklarına olan ilginin ve güvenin arttığını görüyoruz"

Kararlılıkla sürdürdükleri sıkı parasal duruş ve KKM bakiyesinin azaltılmasına yönelik uygulamaların etkisiyle Türk lirası varlıklarına olan ilginin ve güvenin arttığını gördüklerini belirten Karahan, "2023 Ağustos ayında 140 milyar doların üzerine çıkan KKM hesapları Kasım ayının ortasında 38 milyar dolar seviyesine geriledi. Vadesi dolan KKM hesaplarından TL'ye geçiş oranları yılbaşında yüzde 10'lu seviyelerdeyken, son dönemlerde yüzde 25'ler civarında. Bu dönemde KKM hesaplarının toplam içindeki payı yüzde 26'dan yüzde 7'nin altına geriledi. Türk lirası mevduatının payı ise aynı tarihlerde yüzde 32'den yüzde 58'e yükseldi. KKM bakiyesinin azalması Türk lirası mevduat payını artırarak parasal aktarım mekanizmasını güçlendiriyor ve aynı zamanda Merkez Bankası bilançosu üzerindeki riskleri azaltıyor" diye konuştu. Karahan, "26 Mayıs 2023 ile 22 Kasım 2024 tarihleri arasında brüt rezervler 58,2 milyar dolar artış gösterirken, swap hariç net döviz pozisyonumuz 102,3 milyar dolar iyileşti. 22 Kasım itibarıyla brüt rezerv düzeyimiz 156 milyar doların üzerine çıktı. Swap hariç net rezervlerimiz yurtiçinde yaptığımız Türk lirası karşılığı döviz swaplarını dahil ettiğimizde 41,8 milyar dolar oldu" diyerek sözlerini tamamladı. (İHA)

TCMB BAŞKANI KARAHAN: "2025 YILI SONUNDA ENFLASYONU YÜZDE 21'E İNDİRMİYİ HEDEFLİYORUZ"

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Fatih Karahan, "Yıl sonunda enflasyonun yüzde 44'e düşmesini bekliyoruz. Yaz aylarında baz etkisi ile hızlı düşen enflasyon, önümüzdeki dönemde aylık enflasyondaki iyileşme ile düşmeye devam edecek. 2025 yılı sonunda ise enflasyonu yüzde 21'e indirmeyi hedefliyoruz" dedi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Fatih Karahan, **Istanbul Sanayi Odası (İSO)** Meclis'inin Kasım ayı olağan toplantısında açıklamalarda bulundu. 'Merkez Bankası Politikalarının **Sanayimiz**, Üretim Hayatımız ve Finansal İstikrar Açısından Önemi' ana gündemiyle gerçekleşen toplantıda konuşma yapan TCMB Başkanı Fatih Karahan, Merkez Bankası olarak reel sektörde güçlü bir iletişimlerinin bulunduğunu belirterek, "Firma ve sektör temsilcileri ile yaptığımız görüşmelerle sahadan izlenimler ediniyoruz. Toplumsal refaha en büyük katkıyı fiyat istikrarını sağlayarak sunacağımızın bilincindeyiz" dedi.

Dezenflasyon sürecinin devamı ve ardından fiyat istikrarının tesis edilmesiyle ilgili öngörülebilirliğin artacağını işaret eden Karahan, "Böylece yatırım, üretim ve tüketim kararları daha uzun vadeli bir bakış açısıyla alınabilecek" şeklinde konuştu.

"2025 yılı sonunda ise enflasyonu yüzde 21'e indirmeyi hedefliyoruz"

Dezenflasyon sürecinin devam ettiğini altını çizen Karahan, "Tüketici enflasyonu Ekim ayında yüzde 48,6 oranına gerileyerek, Mayıs ayındaki tepe noktasına kıyasla önemli miktarda düştü. Yıl sonunda enflasyonun yüzde 44'e düşmesini bekliyoruz. Enflasyonun ana eğilimi öngördüğümüzden yavaş olsa da iyileşiyor. Yaz aylarında baz etkisi ile hızlı düşen enflasyon, önümüzdeki dönemde aylık enflasyondaki iyileşme ile düşmeye devam edecek. 2025 yılı sonunda ise enflasyonu yüzde 21'e indirmeyi hedefliyoruz.

Para politikamızdaki sıkı duruşumuza dezenflasyonun devamını sağlayacak şekilde sürdüreceğiz" açıklamalarında bulundu.

"Sıkı para politikası duruşumuzu sürdüreceğiz"

Karahan, "Para politikamızdaki kararlı duruşumuz yurtiçi talepte dengeleme, Türk lirasında reel değerlendirme ve enflasyon beklentilerindeki düzelmeye vasıtasıyla aylık enflasyonun ana eğilimini düşürmeye devam edecek. Mart ayında yüzde 50'ye çıkardığımız politika faizini 8 aydır sabit tutuyoruz. Aylık enflasyonun ana eğiliminde belirgin ve kalıcı bir düşüş sağlanana ve enflasyon beklentileri öngörülen tahmin aralığına yakınsayana kadar sıkı para politikası duruşumuzu sürdüreceğiz" dedi.

"Türk lirası varlıklarına olan ilginin ve güvenin arttığını görüyoruz"

Kararlılıkla sürdürdükleri sıkı parasal duruş ve KKM bakiyesinin azaltılmasına yönelik uygulamaların etkisiyle Türk lirası varlıklarına olan ilginin ve güvenin arttığını gördükle-

rini belirten Karahan, "2023 Ağustos ayında 140 milyar doların üzerine çıkan KKM hesapları Kasım ayının ortasında 38 milyar dolar seviyesine geriledi. Vadesi dolan KKM hesaplarından TL'ye geçiş oranları yılbaşında yüzde 10'lu seviyelerdeyken, son dönemlerde yüzde 25'ler civarında. Bu dönemde KKM hesaplarının toplam içindeki payı yüzde 26'dan yüzde 7'nin altına geriledi. Türk lirası mevduatının payı ise aynı tarihlerde yüzde 32'den yüzde 58'e yükseldi. KKM bakiyesinin azalması Türk lirası mevduat payını artırarak parasal aktarım mekanizmasını güçlendiriyor ve aynı zamanda Merkez Bankası bilançosu üzerindeki riskleri azaltıyor" diye konuştu.

Karahan, "26 Mayıs 2023 ile 22 Kasım 2024 tarihleri arasında brüt rezervler 58,2 milyar dolar artış gösterirken, swap hariç net döviz pozisyonumuz 102,3 milyar dolar iyileşti. 22 Kasım itibarıyla brüt rezerv düzeyimiz 156 milyar doların üzerine çıktı. Swap hariç net rezervlerimiz yurtiçinde yaptığımız Türk lirası karşılığı döviz swaplarını dahil ettiğimizde 41,8 milyar dolar oldu" diyerek sözlerini tamamladı.